

**แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจมามัคคี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2**
**Guidelines for the Learning Resource Management for Early Childhood in the
Benjasamakkhi School Network under the Sukhothai Primary Educational
Service Area Office 2**

กัลยวรรณ โตนดอง¹ ชัชภูมิ สีชมภู²
Kanyawat Tanotdong, Chatphum Sichomphoo

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจมามัคคีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจมามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 กลุ่มตัวอย่างประกอบไปด้วยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 13 คน ครูผู้สอนระดับปฐมวัยจำนวน 19 คน ศึกษาพิเศษจำนวน 1 คน นักวิชาการการศึกษาปฐมวัยจำนวน 2 คน รวมเป็นจำนวน 35 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามปัญหาและความต้องการทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย แบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา การหาค่าเฉลี่ยและการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัญหาและความต้องการการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจมามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 อยู่ในระดับมาก แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจมามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ที่สร้างขึ้นประกอบไปด้วยประกอบด้วย 4 ประเด็น ดังนี้ 1. ด้านการวางแผน (P) 2. ด้านการดำเนินงาน (D) 3. ด้านการประเมินผล (C) 4. ด้านการพัฒนาและการปรับปรุง (A)

คำสำคัญ (Keywords) : การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ; เด็กปฐมวัย

Abstract

The objectives of this research were: 1. to study the problem of the learning resource management for early childhood in the Benjasamakkhi school network under the Sukhothai Primary Educational Service Area Office 2; and 2. to study the guidelines for the learning resource management to promote learning of the preschool children in the Benjasamakkhi

Received: 2022-09-02 Revised: 2022-09-12 Accepted: 2022-09-14

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ Educational Administration Master of Education, Uttaradit Rajabhat University. E-mail: Kanyawat_al@hotmail.com

² อาจารย์ประจำ บัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ Lecturer, Graduate School Faculty of Education Uttaradit Rajabhat University, Thailand. E-mail: Chatphum.Sri@live.ur.ac.th

school network under the Sukhothai Primary Educational Service Area Office 2. The sample group consisted of 13 school administrators, 29 primary school teachers, 4 primary school teachers, 1 study supervisor, and 2 scholars of early childhood education. There were 35 people, totally. It was a specific sample group. The research instruments were a questionnaire on problems and needs in the learning resource management to promote early childhood learning, and an interview for the learning resource management to promote learning in early childhood. The content analysis was used for data. Also, the means and standard deviation were used for the statistical analysis.

The results showed that the problems and the needs for the management of early childhood learning resources in the Benjasamakkhii School network under the Sukhothai Primary Educational Service Area Office 2 were at a high level. The guidelines for the management of early childhood learning resources in the Benjasamakkhii School network under the Sukhothai Primary Educational Service Area Office 2 consisted of 4 issues as follows: 1. Plan (P), 2. Do (D), 3. Check (C), and 4. Act (A).

Keywords: learning resource management; early childhood

บทนำ (Introduction)

กระทรวงศึกษาธิการ มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา และสร้างโอกาสทางการศึกษาให้คนไทยได้เรียนรู้และรู้คุณค่าของขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมที่ดีงาม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและตอบสนองต่อทิศทางการพัฒนาประเทศ ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 ขึ้น โดยมีกรอบแนวทางตามวิสัยทัศน์ที่ว่าคนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ เป็นคนดี มีความสุข มีภูมิคุ้มกัน รู้เท่าทันในเวทีโลกโดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาประเทศในอนาคต 2) เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนรองรับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ 3) เพื่อสร้างองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมสนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง 4) เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 5) เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาให้มีประสิทธิภาพโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2555: 4)

การปฏิรูปการเรียนรู้ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของหลักสูตร ผู้เรียน เนื้อหาสาระ วิธีการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนซึ่งการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552 - 2561) รัฐบาลมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และการเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา 4 ประการ คือ พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาทุกระดับ ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่นๆ สำหรับการศึกษาและเรียนรู้ทั้งในระบบ

นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและมีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ 2552: 26)

แหล่งเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้และสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาโดยมุ่งเน้นไปที่การจัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในรูปแบบต่างๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน โดยเริ่มจากการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้เป็นระบบ วางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ จัดตั้งบุคลากรรับผิดชอบดูแล มีการควบคุมกำกับและติดตาม ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งแสวงหาแหล่งเรียนรู้ใหม่ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของครูในฐานะผู้อำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้ จึงจะทำให้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่งผลให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนการจัดบริการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ศึกษาค้นคว้าและใช้แหล่งเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง รู้จักคิดศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมมีความเข้าใจบทเรียนดีขึ้น และมีความสุขสนุกสนานมีความสุขในการเรียน (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ 2550: 135)

สถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองของเด็กที่ทำการสอนอบรมและเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยโดยคำนึงถึงหลักพัฒนาการของเด็กทั้งสี่ด้าน เด็กปฐมวัยจะใช้ชีวิตส่วนใหญ่ในสถานศึกษา โดยเฉพาะเวลากลางวัน โดยมีครู พี่เลี้ยง และผู้เกี่ยวข้องทำหน้าที่แทนพ่อแม่ของเด็กในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ดังนั้น สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเด็กปฐมวัยจึงควรเป็นสถานที่เด็กใช้เรียนรู้แก่เด็ก (เบญจมา แสงมลิ 2545: 15) ได้ให้ความหมายของคำว่าสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาด้วยว่า “สถานศึกษาเด็กปฐมวัยเป็นสถานที่ที่จัดให้เด็กปฐมวัยอยู่ร่วมกัน และทำกิจกรรมร่วมกันอย่างมีความสุข สะดวก สนุก สบายและปลอดภัย สภาพแวดล้อมจะมีทั้งสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน”

จากการสอบถามพูดคุยกับคณะครูปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจมามาศศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่า ในโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 10 โรงเรียน ไม่ได้มีการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน การจัดเตรียมข้อมูลแหล่งเรียนรู้อย่างไม่มีความหลากหลาย การทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ก็มีค่อนข้างน้อยบางโรงเรียนก็ไม่มีเลย และการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาค่อนข้างน้อย ครูใช้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียนน้อย ไม่มีความหลากหลาย ไปแต่แหล่งเรียนรู้ซ้ำๆ เดิมๆ การบริหารงานด้านการใช้แหล่งเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมจากบุคคลในชุมชน พ่อแม่ผู้ปกครองค่อนข้างน้อย ความหลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะจัดขึ้นเฉพาะแหล่งเรียนรู้เท่าที่สะดวกไม่ได้ครอบคลุมแหล่งเรียนรู้ด้านอื่นๆ เช่น แหล่งเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ด้านสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ด้านบุคคล จากปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้เรียนขาดประสบการณ์ในการศึกษาเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างเต็มที่และไม่ครบถ้วน

ด้วยเหตุและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจมามาศศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 เพื่อเป็นแนวทางนำไปปฏิบัติในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นอันจะนำไปสู่การเพิ่มคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจมคามัคคีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจมคามัคคีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจมคามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 เป็นการศึกษาแบบผสมผสาน (Mixed Method) ซึ่งมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

สภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจมคามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ในด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการประเมินผล และด้านการพัฒนาและการปรับปรุง

1.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอนระดับปฐมวัย และศึกษานิเทศก์ที่อยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 336 คน นักวิชาการการศึกษาปฐมวัยที่อยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 5 คน รวมจำนวนประชากร 341 คน

ระยะที่ 1 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในการตอบแบบสอบถามศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการครั้งนี้ผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 เครือข่ายเบญจมคามัคคี ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 10 คน ครูผู้สอนระดับปฐมวัยจำนวน 15 คน รวมทั้งหมด 25 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive selection)

ระยะที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 3 คน ครูผู้สอนระดับปฐมวัยจำนวน 4 คน ศึกษานิเทศก์จำนวน 1 คน นักวิชาการการศึกษาปฐมวัยที่อยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จำนวน 2 คน รวมทั้งหมด 10 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive selection)

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ศึกษานิเทศก์ที่อยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 และนักวิชาการปฐมวัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการศึกษาในระยะเวลาปีการศึกษา 2564 – 2565

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ประกอบด้วย 2 เครื่องมือ ได้แก่

2.1 แบบสอบถามสภาพปัญหาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจมามัคคีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2

2.2 แบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจมามัคคีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ถึงผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายโรงเรียนเบญจมามัคคีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

2. ผู้วิจัยดำเนินการกำหนดวัน นัดหมาย กลุ่มเป้าหมาย ในการแจกแบบสอบถามปัญหาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจมามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 3 สัปดาห์ โดยทำการเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจมามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจากกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ศึกษานิเทศก์ และนักวิชาการการศึกษาปฐมวัย

2. ดำเนินการสัมภาษณ์ โดยการแจกแบบสัมภาษณ์ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตัวของผู้วิจัยเอง

3. ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อและขอสัมภาษณ์ กำหนด นัดหมายวันเวลา และขอสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อมูลด้วยตนเอง

4. ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง ผู้วิจัยทำการจดบันทึก บันทึกเสียง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอค่าสถิติต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจมามัคคีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์จาก ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 คน มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ดำเนินการจัดกลุ่ม และเรียบเรียงข้อมูล โดยการจัดลำดับเนื้อหาที่ต้องการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสังเคราะห์ ประยุกต์ใช้ข้อมูลที่รวบรวมมาได้ผนวกรวมกับแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสร้างแนวทางบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจมามัคคีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจมามัคคีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	สภาพปัญหา			ความต้องการ		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.ด้านการวางแผน (P)	4.26	0.01	มาก	4.53	0.07	มากที่สุด
2.ด้านการดำเนินงาน (D)	4.15	0.13	มาก	4.51	0.05	มาก
3.ด้านการประเมินผล (C)	4.22	0.07	มาก	4.47	0.03	มาก
4.ด้านการพัฒนาและการปรับปรุง (A)	4.13	0.14	มาก	4.49	0.06	มาก
โดยรวม	4.19	0.06	มาก	4.50	0.02	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจมามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 โดยรวมอยู่ระดับมาก $\bar{X} = 4.19$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยคือ อันดับที่ 1 ด้านการวางแผน (P) ($\bar{X} = 4.26$) อันดับที่ 2 ด้านการประเมินผล (C) ($\bar{X} = 4.22$) อันดับที่ 3 ด้านการดำเนินงาน (D) ($\bar{X} = 4.15$) และอันดับ 4 ด้านการพัฒนาและการปรับปรุง (A) ($\bar{X} = 4.13$)

ความต้องการในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจมามัคคีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 โดยรวมอยู่ระดับมาก $\bar{X} = 4.50$ เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ อันดับที่ 1 ด้านการวางแผน (P) ($\bar{X} = 4.53$) อันดับที่ 2 ด้านการดำเนินงาน (D) ($\bar{X} = 4.51$) อันดับที่ 3 ด้านการพัฒนาและการปรับปรุง (A) ($\bar{X} = 4.49$) และอันดับที่ 4 ด้านการประเมินผล (C) ($\bar{X} = 4.47$)

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจมามัคคีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ประกอบด้วย 4 ประเด็น ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผน (P)

2.1.1 มีการจัดประชุมวางแผนสำรวจแหล่งเรียนรู้

2.1.2 มีการวางแผนพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

2.1.3 มีการกำหนดบุคลากรและคณะกรรมการรับผิดชอบและร่วมวางแผนโครงการที่ส่งเสริมสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้

2.1.4 ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้

2.2 ด้านการดำเนินงาน (D)

2.2.1 มีการจัดประชุมชี้แจงให้บุคลากรรับทราบเกี่ยวกับแผนการดำเนินงานการใช้แหล่งเรียนรู้

2.2.2 การดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ควรมีการประชาสัมพันธ์ในการใช้แหล่งเรียนรู้

2.2.3 การดำเนินงานใช้แหล่งเรียนรู้ควรมีการบริการให้คำแนะนำปรึกษาในการใช้แหล่งเรียนรู้และการอำนวยความสะดวกในการใช้แหล่งเรียนรู้

2.3 ด้านการประเมินผล (C)

2.3.1 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้

2.3.2 มีการการนิเทศติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ การประเมินผลปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้

2.3.3 มีการรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้

2.3.4 โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและมีการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้

2.4 ด้านการพัฒนาและการปรับปรุง (A)

2.4.1 มีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศในการวางแผนในการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้

2.4.2 มีการให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา/ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้

2.4.3 การประชุมเพื่อทบทวนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้ให้ผู้สนใจได้เข้ามาเรียนรู้

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. สภาพปัญหาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจมามาศคีสังกัต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 โดยรวมอยู่ระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวางแผน (P) รองลงมา คือ ด้านการประเมินผล (C) ด้านการดำเนินงาน (D) และด้านการพัฒนาและการปรับปรุง (A) พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดด้านการวางแผน (P) ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูใช้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียนน้อย ไม่มีความหลากหลาย ไปแต่แหล่งเรียนรู้ซ้ำๆ เดิมๆ เพราะคิดว่าที่เดิมๆก็ดีและเหมาะสมกับเด็กอยู่แล้ว และสะดวกที่จะเข้าใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นาฎยา แสงพระอินทร์ และพรเทพ ฐัฒน (2563: 191) ได้ศึกษาการศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า มีปัญหาการมีส่วนร่วมสูงสุด ในด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้นั้น อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาได้เห็นความสำคัญของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้และมีความพร้อมในทุกๆ ด้านของการบริหารแหล่งเรียนรู้อยู่แล้วเช่น สถานที่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ดั้งเดิมอยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับ ชวนพิศ พร้อมสุข (2559: 67) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกูล) อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ย

สูงสุดอันดับแรก ได้แก่ ด้านการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา (Plan) พบว่า โรงเรียนมีการ วางแผนงาน/โครงการที่ส่งเสริมสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา อยู่ในรูปธรรมมีการกำหนด มาตรฐานการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และมี การจัดการประชุมชี้แจง/อบรม ให้แก่ครูผู้ใช้แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาอย่างทั่วถึง

2. การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจมสารมคคิสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 4 ด้าน ผู้วิจัยขออภิปรายผลจำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผน (P) แนวทาง คือ ควรมีการจัดประชุมวางแผนสำรวจแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ดังนี้ กำหนดนโยบายเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้จัดทำโครงการเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน เพื่อแบ่งหน้าที่ในการพัฒนางานสำรวจแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ สวนหย่อม สวนสัตว์ สนามบิน ฯลฯ โรงเรียนควรควรมีวางแผนพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในและนอกโรงเรียน ดังนี้ ศึกษาดูงาน หน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในด้านแหล่งเรียนรู้ คิดค้นนวัตกรรมในการพัฒนางานเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ จัดทำ flow chart เกี่ยวกับขั้นตอนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชนช่วยขับเคลื่อนสร้างความรู้ความเข้าใจ และช่วยประสานงาน เช่น ประชาชนชาวบ้านสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรภา อินนารี (2564: 73) ได้ศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 2 พบว่า ด้านการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ควรมีการวิเคราะห์และสำรวจแหล่งเรียนรู้และกำหนดนโยบายส่งเสริมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โดยวิเคราะห์จากหลักสูตรสถานศึกษาโดยให้คณะครู นักเรียนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม กำหนดให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยการใช้แหล่งเรียนรู้ในบริบทของสถานศึกษาและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกำหนดการประชุมจัดทำแผนและปฏิทินการดำเนินการอย่างชัดเจนในการบริหารแหล่งเรียนรู้

2.2 ด้านการดำเนินงาน (D) แนวทาง คือ ควรมีการกำหนดนโยบายตามแผนของหลักสูตรวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา กรอบการเรียนรู้ สาระท้องถิ่น มีการร่วมวางแผนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยการจัดทำแผนงานบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้แผนการปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน และควรมีการปฏิบัติตามแผนการใช้แหล่งเรียนรู้มีการติดตามตรวจสอบและการประเมินผลและนำมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นให้เกิดประโยชน์มากที่สุด จัดทำ MOU ในการสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ในการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ควรมีการประชาสัมพันธ์เช่นประชาสัมพันธ์ช่องทาง social media ให้เกิดการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างกว้างขวางและต้องมีการปรับปรุงระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบันมีการรวบรวมแหล่งเรียนรู้ให้มากที่สุดและประชาสัมพันธ์ให้ทราบสำหรับการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ในการดำเนินงานใช้แหล่งเรียนรู้ควรมีการบริการให้คำแนะนำปรึกษาในการใช้แหล่งเรียนรู้ควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรและคอยปลูกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าของแหล่งเรียนรู้ มีการสนับสนุนการให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนอย่างจริงจัง แหล่งเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สาระการเรียนรู้ และพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัย เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละช่วงวัย และสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมในแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดทำองค์ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ที่มีความน่าสนใจ สอดคล้อง

กับงานวิจัยของ ปุณณนุชนภัส อินทน์ (2558: 208) ได้ศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนพื้นที่พิเศษกลุ่มห้วยชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า แนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนพื้นที่พิเศษกลุ่มห้วยชมภูควรมีการการประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจแก่บุคลากรทุกฝ่าย ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความตระหนักและเพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันทำให้เกิดความร่วมมือในการสนับสนุน และช่วยเหลือในการจัดหา การใช้และการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน กำหนดให้ครูผู้สอนมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและภายนอกโรงเรียน ลงในแผนการจัดการเรียนรู้ทุกรายวิชา และทุกระดับชั้น ซึ่งสอดคล้องกับ ปาริฉัตร สาทรา และศันสนีย์ จะสุวรรณ (2557: 14) ได้ศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตมีนบุรี พบว่า ด้านการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้มีการจัดทำโครงการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีด้วยการจัดอบรมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนการให้บริการการดูแลรักษาระบบแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญต้องจัดหาคู่มือในการซ่อมบำรุงรักษาและระบบการใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกและพร้อมใช้งานอยู่เสมอมีการประชาสัมพันธ์ใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้กำหนดแผนการจัดประสบการณ์จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนจากแหล่งเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2.3 ด้านการประเมินผล (C) แนวทาง คือ ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินจากผู้มีส่วนรวมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูระดับปฐมวัย ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน และตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ในการนิเทศติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ การประเมินผลปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกัน ต้องพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และกำหนดการใช้แหล่งเรียนรู้ ต้องติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้เป็นระยะๆ และต้องมีสรุปผล/หาแนวทางการแก้ปัญหาหารือร่วมกัน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและต้องสอดคล้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย ควรมีการรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนโดยมีข้อมูลวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การดำเนินงาน ผลที่ได้รับ และมีภาพถ่ายหรือผลงานของเด็กประกอบ หากพบปัญหาอุปสรรคสามารถหาทางแก้ปัญหาหารือร่วมกัน และหากประสบผลสำเร็จสามารถเผยแพร่ความก้าวหน้าเพื่อก่อให้เกิดผลดีต่อสาธารณะชน โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและมีการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนเปิดช่องทางให้ครูและนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ผ่าน โดยอาจใช้แบบสอบถาม แบบประเมินความพึงพอใจ หรือแบบสัมภาษณ์ ปลายเปิดและปลายปิด สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณศรี กิรติวิทยางกูร (2559: 110) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีเพื่อพัฒนา ทักษะการแสวงหาความรู้ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านจ้องที่สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า การประเมิน สถานศึกษาควรมีการติดตาม ประเมิน และตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมเพื่อหาข้อดี ข้อเสียหรือปัญหา อุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ รัสรินทร์ ภัทรพรไพศาล และศันสนีย์ จะสุวรรณ (2557: 364) ได้ศึกษา การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาระดับปฐมวัยพื้นที่ศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 พบว่า ด้านการประเมินผล การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมในแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้สอดคล้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย การปฏิบัติงานเป็นไปตามขั้นตอนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้บุคลากรทุกคนมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์และ

เป้าหมายของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้และบุคลากรให้มีความเหมาะสมและปฏิบัติงานได้ครบถ้วนตามที่กำหนด

2.4 ด้านการพัฒนาและการปรับปรุง (A) แนวทาง คือ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีบรรยากาศที่อบอุ่น พรั่งพร้อม และสอดคล้องกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ควรมีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศในการวางแผนในการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยการนำผลที่ได้จากการประเมินแหล่งเรียนรู้ในปีที่ผ่านมา หรือนำข้อมูลจากการครูและนักเรียนมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและวางแผนการบริหารจัดการในปีถัดไปเช่น จัดทำเป็นแหล่งเรียนรู้โดยระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อสะดวกในการนำไปใช้ประโยชน์ ให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน เพื่อแบ่งหน้าที่ในการพัฒนางานให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอนและร่วมเสนอแนะแนวทางสำหรับการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในปีถัดไป ควรมีการประชุมเพื่อทบทวนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้ให้ผู้สนใจได้เข้ามาเรียนรู้ มีการประชาสัมพันธ์ผ่านรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลายและจัดกิจกรรมให้ทุกส่วนมีส่วนร่วม มีการปรับปรุงระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุบลรัตน์ จัปใจนาย (2561: 87) ได้ศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนดอยหลวง รัชมิงคลาภิเชก พบว่า การสรุปผล ปรับปรุงแก้ไขการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคจากการใช้ แหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน จัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา นำปัญหานั้นมาวางแผนเพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับปัญหา วิเคราะห์ข้อดี ข้อบกพร่องของการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อหาแนวทางวิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุดในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนการสอนในครั้งต่อไป แล้วสรุปรายงานการใช้แหล่งเรียนรู้ทุกครั้งให้ผู้บริหารทราบ เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานตลอดจนการประชาสัมพันธ์ให้เกิดการใช้แหล่งเรียนรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ สุภัทรา เอี่ยมสังข์ทอง และในตะวัน กำหอม (2564: 70) ได้ศึกษา การจัดการสภาพแวดล้อมต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนอนุบาลเทศบาลอ้อมน้อย 2 พบว่า การประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้มีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็กและเยาวชนมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการบริหารจัดการใช้แหล่งเรียนรู้ แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลแหล่งเรียนรู้ และลำดับสุดท้ายคือ การวิเคราะห์ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 สามารถนำมารวบรวมและสังเคราะห์เป็นแนวทางที่นำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ได้ 4 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านการวางแผนควรมีการจัดประชุมวางแผนสำรวจแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน กำหนดนโยบายเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้จัดทำโครงการเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน เพื่อแบ่งหน้าที่ในการพัฒนางานสำรวจแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก โรงเรียนควรควรมีวางแผนพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในและนอกโรงเรียน 2.ด้านการดำเนินงานควรมีกำหนดนโยบายตามแผนของหลักสูตรวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา กรอบการเรียนรู้ สารทอ้งถิ่น มีการร่วมวางแผนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยการจัดทำแผนงานการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้แผนการปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน และควรมีการปฏิบัติตามแผนการใช้แหล่งเรียนรู้มีการ

ติดตามตรวจสอบและการประเมินผลและนำมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ในการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบสำหรับการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ในการดำเนินงานใช้แหล่งเรียนรู้ควรมีการบริการให้คำแนะนำปรึกษาในการใช้แหล่งเรียนรู้และ แหล่งเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สารการเรียนรู้ และพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัย 3.ด้านการประเมินผลควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินจากผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูระดับปฐมวัย ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน และตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ในการนิเทศติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ การประเมินผลปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต้องสร้างความรู้ และ 4.ด้านการพัฒนาและการปรับปรุงควรมีพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีบรรยากาศที่อบอุ่น พรั่งพร้อม และสอดคล้องกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ควรมีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศในการวางแผนในการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยการนำข้อมูลจากการครูและนักเรียนมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและวางแผนการบริหารจัดการในครั้งถัดไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารทราบถึงปัญหาและความต้องการการบริหารแหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมกันกำหนดเป้าหมายและแนวทางการใช้แหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยอย่างชัดเจน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการดำเนินการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2

2.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเครือข่ายโรงเรียนเบญจมศักดิ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ไปใช้ในการปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จิรภา อินนารี. (2564). **การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิชณุโลก เขต 2**. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชวนพิศ พร้อมสุข (มกราคม - เมษายน 2559). “แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกูล) อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา”. **วารสารครุศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย**. 9(19): 59-70.

- นาฏยา แสงพระอินทร์ และพรเทพ รุ่งแผน. (กรกฎาคม - ธันวาคม 2563). “การศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2”. **วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์**. 22(2): 181-195.
- เบญจา แสงมลิ. (2545). **การพัฒนาเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ปาริฉัตร สาตรา และศันสนีย์ จะสุวรรณ์ (9เมษายน2557) “การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตมีนบุรี”. **วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**. 6(1): 4-15.
- บุญยชนภัส อินทนู (พฤษภาคม-สิงหาคม 2558) “การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนพื้นที่พิเศษกลุ่มห้วยชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1”. **วารสารครุศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย**. 8(17): 208-216.
- รสรินทร์ ภัทรพรไพศาล และศันสนีย์ จะสุวรรณ์ (กรกฎาคม - ธันวาคม 2557) “การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาระดับปฐมวัยพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1”. **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร**. 5(1): 364-371.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. สงขลา: นำศิลป์โฆษณา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2555). **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559)**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุภัทรา เอี่ยมสังข์ทอง และในตะวัน กำหอม (กรกฎาคม-ธันวาคม 2564) “การจัดการสภาพแวดล้อมต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนอนุบาลเทศบาลอ้อมน้อย 2”. **วารสารลวศรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี** 5(2): 60-73.
- อรุณศรี กิรติวิทยากูร (มกราคม - เมษายน 2559) “แนวทางการบริหารจัดการการจัดแหล่งเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีเพื่อพัฒนา ทักษะการแสวงหาความรู้ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านจ้องที่สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21”. **วารสารครุศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย**. 9(19): 109-122.
- อุบลรัตน์ จัปใจนาย (กันยายน-ธันวาคม2561) “การบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนดอยหลวง รัชมังคลาภิเษก” . **วารสารครุศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย**. 3 (3): 78-94.